

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Reus Dissapte 22 d' Octubre de 1898

Núm. 3.729

Any XIII

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Administració y Redacció

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora. En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6. No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crònica y rebelde que sia tota classe de...

MÉS

La que paga més contribució de la província.

Fábrica de flors artificials

DE APLICACIÓN

Maria Perpiñà

REUS.—CARRER MAJOR, NUMERO 22.—REUS.

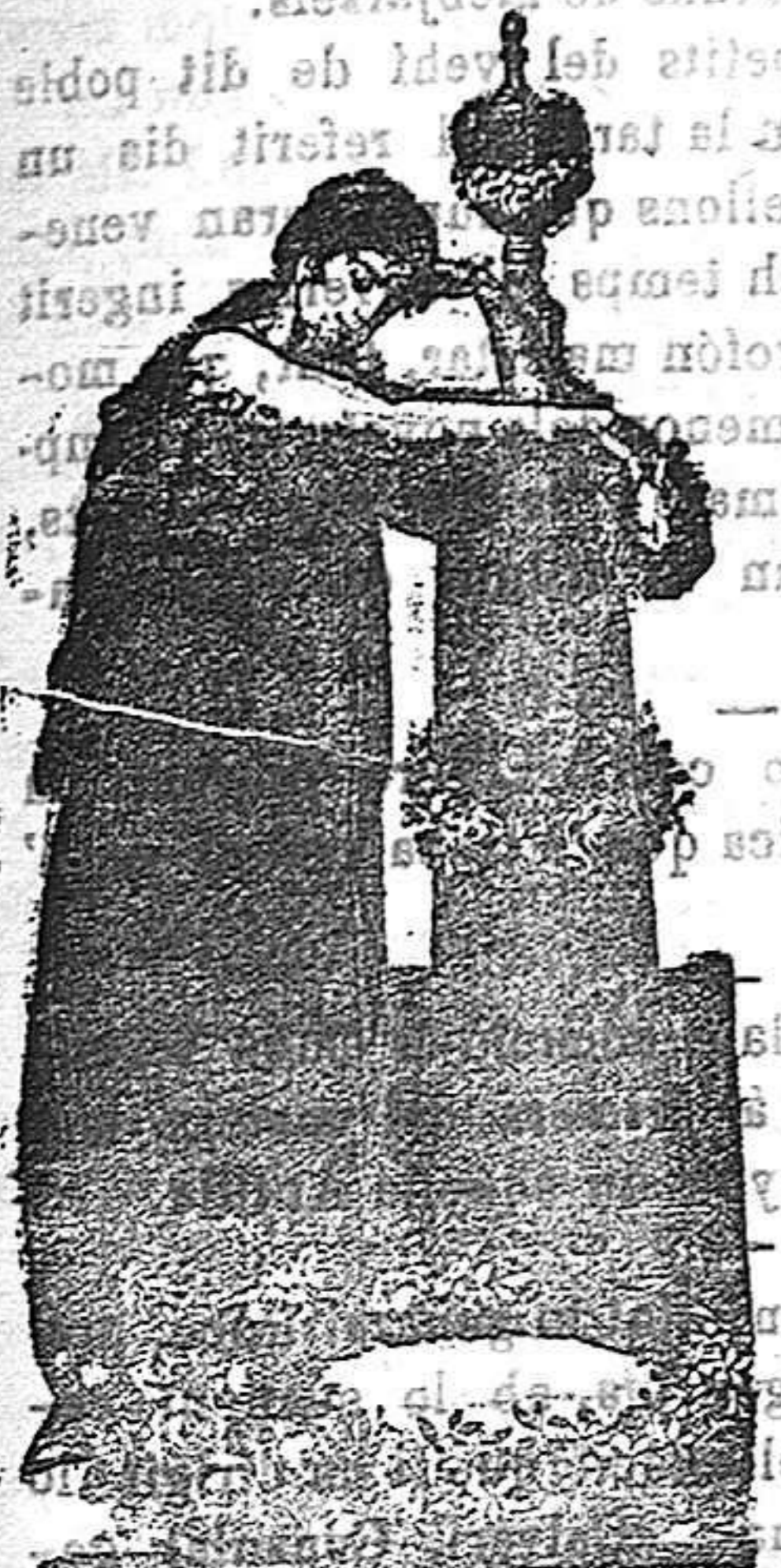
Com tots los anys en aquesta época hi ha un gran y variat surtit en coronas fúnebres, flors de seda, pluma, porcelana, zínch y tela impermeable; medallons de diferents formas y classes, creus, pensaments, y altres objectes artístichs que en lo dia dels moris, selen colocalse sobre las tumbas, com carinyós tribut dedicat á la memoria dels que foren.

Alta novetat en coronas de porcelana

Se fan també tota classe d' inscripcions ab lletres brodadas, pintadas, y de paper, destinadas al propi objecte.

PREUS REDUHTS

Nota.—Se dibuixan cintas pera brodar inscripcions.

Secció doctrinal

Llissó terrible

III

L'altre fet que en l' anterior article diguerem que desviá la marxa natural en la organizació interna del Estat espanyol, fou l' adveniment de la Casa d'Àustria, y efectivament á ella s' degueren aquelles llargas guerres europeas y ensemps la pèrdua de las libertats regionals, consignadas en los furs. Avans d' aquest adveniment lo Rey y 'l poble s' ajudavan mutuament pera contrarrestar lo poder de la noblesa y 'ls municipis arrencavan á aquell poder ab dádivas y lleys, franquicias y libertats que encara avuy anyoran: aixís fou com lo poder feudal de las Espanyas tingué una continencia més gran que en los altres pobles; de tal manera, que molts anys avans que la alcansessin los altres Estats, las regions espanyolas possehían una vida municipal floreixent y poderosa, imponente las Corts, elegidas dels tres brassos á las exigencias dels poderosos y gosant los municipis d' una autonomia tal, que avuy ni s' esque- ra s' gosa á reclamar.

Empró en la casa d' Àustria no encarnavan aquestas costums de las nacionalitats espanyolas y Carlos I, ja feu escarnot dels drets de las Corts disposent que contribuissin, malgrat sa voluntat, á sostindre las guerres contra la Fransa y part de l' Alemania.

Lo predominí del poder reyal, l' absolutisme de Felip II, y la cayguda dels organismes verament nacionals vensuts á Vilallar y arrancats á Zaragoza junt ab las guerres avans ditas; la intolerancia inquisitorial (1) y l' desterro de jueus y moriscos reduhiren las Espanyas dels Reys Catòlichs, que comptavan ab vint milions d' habitants, en la Espanya dels Austrias ab sis milions d' habitants. En aquells fastuosos regnats dels Austrias, las grandesas aparents y las gestas dels grans capdills sosprenían á l' Europa: mes á las ho- res ja no s' pagava á las milicias; ja 'ls tant celebrats

tercios castellanos queyan coberts de gloria sí, pero ab las calsas apedassadas y descalsos; ja s' ha vía perdut lo poderiu del mar; ja la guerra civil assolava l' Regne.

Y la fatalitat volia ó Deu permetia, que las rasses regnants degeneressin adepresa y que 'l bisnet de Felip II pujés als 4 anys al trono, preparant lo jesuít Nithart lo regnat mes ignominiós que registra la historia d' Espanya. Ah! sí, las minorias reyalas han sigut sempre los punts mes negres de la nostra historia! En temps de Felip IV la vida á Madrid era tant ó mes viciosa que ho es avuy; los empleos se venían publicament; los locutoris de Sant Geroni y de las Calatravas eran punts escullits pera galants citas reyalas y aquest fons de misticisme y sensualisme; de devoció aparatosa y de lasciva galantería fou á las horas la característica de la cort espanyola y lo sagell de la seva corrupció invasora: ¿Com no devían ressentirse d' aquella atmosfera totas las minorias reyalas? ¿que podían esser aquells reys adulats y voltats de tan corruptors cortesans en la infantesa y en la juventut? Lo que va esser Carlos II, ni s'isquera home, com diu un historiador!

En aquells tristos dias dels darrers Austrias es cuan se nota mes la falta de la vigorosa rama de la dinastia Aragonesa. Desde que ella s' estingí ó millor dirém l' estingiren—oh sombra del compte d' Urgell, que vens á ma memoria y t' veig befat per la soldadesca á través dels camps de Castella—no n' havem tingut cap mes de dinastia verament nacional.

¡També las Naciones pagan sos crims! També la justícia y la venjansa persegueixen á las rasses!

Y seguía la nostra dissort: primer una dinastia austriaca; després una dinastia francesa: ja s' havia tractat per los demés Estats de repartirse los dominis espanyols; si no ho feren, en cambi nos junyiren al carro de Fransa y alienar Felip V vencedor per última volta á Madrid, quedavan destruhidas pera fins cuan Deu se servessa volguer, las libertats catalenas; ¡també quedava separada una y altra banda del Pirineu y ab los nostres germans del Rosselló s' hi interposava una frontera.

La casa d' Àustria deixá l' Escorial, com á símbol de la seva política: la casa de Borbó construí lo pa-

lau de la Granja, símbol del seu estrangerisme. A las fastuositats austriacas s' empeltavan las luxuriosas costums francesas de la Cort de Lluís XIV: á las corrupcions cortesanas sols los hi faltava la sensiblería francesa ¡Bona germanor! Lo rey s' enllorava y s' feya construir la Granja: á Barcelona construhían la Ciutadela; aquí lligarém á teula las gavinetas dels avys; allí voltavan lo menjador de las divinitats mitològicas.

Y tal havia sigut la cayguda de l' Estat espanyol, que ab imparcialitat cal consignar aquí que dos successos de Felip V foren los únichs reys que donaren relativa pau y prosperitat á Espanya; encara que sempre lligats á la política francesa—unió que ha estat sempre fatal per l' Espanya—Fernando VI y Carlos III feren oblidar les iniquitats passadas.

Empró, si á un Floridanca reemplasá un Godoy; á un Carlos III succedí un Carlos IV, cuan s' acostava un moment de proba terrible pera la Nació, perque apareixia al cel de la política europea la segnant estrella del gran Napoleón.

Empró ja de l' antiga grandesa no n' quedava més que un poble encara sá y fort, religiós y aferrat á la terra; ja l' esperit regional devía mostrar que sols él era capás de reanimar aquell cós malalt y que combatut, contrariat y ofegat en sang y runes, encare ab son alé podia resistirse la invasió de la Pátria. Aquella anémica Cort de Carlos IV era la que quedava de tantas grandesas; aquells pobles que s' aixecavan deyan lo que podia esperarse també de las passadas nacionalitats espanyolas.

Lo nom no fa la cosa

Es curiós lo que está passant á la Vall d' Arán, segons carta d' amichs d' allí que scabém de rebre.

La Vall d' Arán es una comarca catalana de las que te mes caràcter propi; la naturalesa l' ha aislada de las demés donantli un aspecte panorámich encantador, vetllat per las vens eternas del Pich d' Aneto, (Maladetta) lo colós dels Pirineus; la llengua catalana te allí uns giros, unas formas y unas paraulas enterament desconegudas al resto de Catalunya; y fins desde temps de la fundació de la nostra nacionalitat, conserva aquella comarca uns furs especials, uns privilegis patriarcales que may los reys mes absoluts s' atreviren á derogar. Entre aquets, s' hi compte lo que sos habitants, poden extendrer en paper ordinari tots los documents públics, que en las demés terras subjectes al domini espanyol, s' han d' extendrer en paper sellat ab los moderns recárrechs de guerra.

Quina felicitat dels aranesos! Mes ya diu lo ditxo que dura poch l' alegría á la casa del pobre. Lo govern liberal deu haver envejat tanta ditxa, y ab lo bon desitj d' elevar als aranesos á la categoría d' espanyols, abissos corresponents recárrechs, me 'ls hi clava una llei obligantlos hi á fer ús del paper sellat, ab tots los corresponents recárrechs de guerra. Are! comprenéh perquè dihen que tots tenim la culpa d' aixó dels calabros de la guerra; fins á aquella pobre gent que los hi toca la seva part, elis, que no s' han mogut de aquells recons de la montanya; y jun ées que també paguin la seva part de plats trencats.

Aixó ha alborotat lo pais, y se 'ns diu que ab tel motiu regna una gran agitació, y que fins los ajuntaments en wassa, jutges, y tot l' element oficial, están decidits á dimitir los seus càrrechs si se 'ls fa victimas de la supressió de tant secular privilegi.

(1) Mes de 30.000 víctimas foren inmoladas pel enim d' eretja en lo reinat de Felip II; y d' un sol cop 30 donas foren cremadas vivas l' any 1057 á Calahome.

Es trist considerar que 'ls reys absoluts fundaven nacionalitats lliures y instituhían lleys y privilegis especials pera cada comarca y fins per cada vila, y que avuy, governs liberals, s' entretinguin en exterminar las llibertats y privilegis que 'ls reys absoluts fundaren.

Quanta rahó tenen los francesos. Lo nom no fa la cosa. Donéuloshi lo calificatiu que volgueu á Alfons XIII y á Sagasta, yo no 'ls considero més que per sas obras, per lo que edifican ó destrueixen. No 'm vingueu ab liberals ni ab absoluts. Si ho son, ya 'ls coneixarém per sas obras.

JOSEPH ALADERN.

Argel

La gran mesquita.—Un viatge per dins

Un dels més bons amichs que tinch á Argel es Monsierr d' Orange, corredor de comers d' aquella plassa, home ja de seixanta anys y que ja n' hi ha més de quaranta que viu á Argel; vaig fer la coneixença d' aquest senyor á casa d' una familia de Mustapha y 'ns varem simpatisar tant, que las horas que jo tenia desocupades me n' anava per baix á la marina ó á la «Place du Gouvernement», punt de reunió dels comissionistas y corredors árabes y europeus, per veure si 'l trobava per després, si no tenia ella massa ocupació, anar á passejar per aquells intrínquilis de la Plassa Malakof, que tot son botigas de sabaters israelitas.

Com los carrers que aflueixen á la Plassa Malakof casi tots venen del centre de la barriada israelita y aquesta comunica á la barriada mussulmana ó sigui la «Casbah», no més traspasant lo carrer Randon, resulta que, ja ho crech si me n' passaven de gent estranya pel costat, y jo preguntant sempre á M. d' Orange qui eran y com vivian, á lo qual l' home 'm contestava explicantme los seus usos y costums interiors y exteriors, tot lo que sabia.

Un dia dels que més directament vaig anar pera trobarlo, va esser lo dia que volia anar á la mesquita gran per veure si 'm faria companyia.

Acabada la meua feyna que tenia per Mustapha, prencch lo tranvia de la «rue Michelet» y baixo á la Plassa de la República d' Argel, passo tot lo llarch de la «rue Bab-Azoum» y entro á la «Place du Gouvernement»; mirant y més mirant per allí als cafés, y per últim lo vaig veure al «Bar du Commerce» junt ab altres corredors.

Després d' estar un rato allí assentats li vaig dir: voldria que m' acompanyés á una casa gran que he vist aquest mati aquí al cap-de-vall del carrer de la Marina y no sé qué será, pero sí que hi ha davant de las tres portas grans que té, unas mitjas llunas molt grossas á terra, fetas ab pesets blancs entre mitj d' un dibuix negre que forma un mosáich y per aixó 'm dona á compendre que es una casa estranya d' aquestas que hi ha per aquest país; oh!—me va dir—«Si c' est la gran mosquée. Vous ne l' avez pos visité?»—Non—li vaig dir; «callons doncs»; res, s' aixequém, se posa aquell barret de suro que semblava un paraygua, y traspasém la «Place Gouvernement». Eran las onze del mati d' un dels darrers dias d' Agost y 'ls raigs de sol que feya en aquella plassa, eran de focch; pero avant, entrém al carrer de la Marina y avall; várem passar per dessota 'ls porxos, y al arribar á la mitja lluna primera, la porta estava oberta y entrém dins: hi ha un pati bastant gran, potser de cent metres quadrats; á la dreta hi ha las bibliotecas, jo que hi entro; M. d' Orange se va quedar al brancal de la porta; hi havia tres Marabouts que estavan mirant llibres y 'ls anavan posant sobre una taula que tenian al mitj. Tots los que jo vaig veure que obrían estavan escrits en lletra árabe; vaig sortir, y al devant de la porta de la biblioteca y á l' altra part de pati hi ha la porta principal de la mesquita.

Al brancal de la porta de la mesquita y més al devant hi havia lo menos trenta ó potser quaranta parells de sabatas y sabatillas velles; semblava una parada de sabatas velles d' aquestas que venen als encants; aixó ja sabia lo que volia dir y per aixó 'ns várem asseure allí al brancal y 'ns descalsárem, y entre mí mateix vaig dir: aquí las sabatas no las hi deixo. A no molta distancia hi havia cinch Marabouts (sacerdots mahometans) que no 's deixavan de vista, de manera que vaig dir á M. d' Orange: aquesta gent no 's deixarán entrar—sí, home, sí—me va dir;—bueno, ja ho veurém. Jo ja estava dret y descals esperant que 'l meu amich s' acabés de descalsar, donchs se té de saber que aixís com una iglesia católica se treuhen lo sombrero ó gorra per entrar dins, ells, los mussulmans, se treuhen las sabatas ó lo que portin als peus.

Donchs sí; m' estava dret mirantme aquells Marabouts, que com més me 'ls mirava més lletjos los trobava, y ab aquelles barbetas que portavan me feyan l' aspecte de gossos mustins que 'm volguessin empaytar. En tot, jo veyia que, per los signes y miradas que feyan, que la seva conversa erá de nosaltres, y ja deya entre mí mateix, si anés sol me tornava á calsar y cap al carrer falta gent, perque 'm sembla que aquí no hi entrém que no hi hagi temporal.

Quan M. d' Orange va estar descalsat va aixecarse ab tota la catxassa del mon, y veusaquí tots dos plantats al brancal de la porta, los sombreros posats, las sabatas á las mans y la cara seria, perque aquells Marabouts van parar la conversa mirantnos de fit á fit. M. d' Orange 'm diu: va aném—pero anantme quedant al darrera, vaig pensar: en tot cas ja aguantará la sotregada; vaya si la vá aguantar.

No hauriam pas caminat dotze passos cap dins á la mesquita, que tots cinch Marabouts venen cap á nosaltres, 'ns voltan y 'ns tancan lo pás; vaig dir entremí mateix «bá, ja hi som».

(Acabará.)

I. LLEVAT.

CRÓNICA

L' Ajuntament de Prades ha enviat á nostra Corporació Municipal un atent ofici comunicantli trobarse completament conforme é identificat ab la Exposició que aquest enviá á la Diputació Provincial de Barcelona reclamant la autonomia económica pera Catalunya y la creació de la Diputació única.

L' acort del Ajuntament de Prades va esser prés per unanimitat.

Sabém que també s' han dirigit á la Diputació de Barcelona en idéntich sentit los Ajuntaments de Figueras, Vilaseca y altres.

Nos alegrém de veure com la llevor sembrada per l' Ajuntament de Reus va fructificant y que sa veu troba resó en tot los indrets de Catalunya.

Segons datos que tenim á la vista, los treballs realisats per la Associació Agrícola de Reus y sa comarca, en l' encupament de la brisa está donant grans resultats; encare que s' está acabant ja lo trascolar.

Poquíssima ha sigut la quantitat de tal especie que 'ls industrials han recullit.

Per compte del Estát, se comensá ahir al arreglo de la carretera de Alcolea, trós comprés dintre de nostra ciutat; si bé lo tal arreglo es tan senzill que bastarán poch dias en que 'l tránzit fassi que resulta casi ilusori.

Ab lo tren exprés procedent de Barcelona ha d' arribar á nostra ciutat l' eminent novelista catalá don Joseph Pin Soler.

Nos hem queixat moltes pero moltes vegadas, de que 'l rellotje del Campanar sempre va avanset lo menos deu minuts. Pregué donchs novament á la persona encarregada del cuydado d' aquella maquinaria, que procuri tindre aquell rellotje á la hora corresponent á aquesta ciutat y aixó es molt fácil d' obtenir, perque si 'l senyor president de govern ho mana s' haurá de complir.

Per no haverhi hagut temps de subjectar á la censura l' extracte de sessió que l' Excm. Ajuntament de nostra ciutat celebrá ahir, no la publicuem en lo número d' avuy y si ho farém en lo de demá.

Demá diumenge tindrà lloch en la recreativa societat «La Palma» una funció teátral, posantse en escena la comedia en un acte «Entrar per la finestra» y 'l juguet bilingüe en un acte «A pel y á repel». Després de la funció hi haurá l' acostumat ball.

La Junta provincial d' Instrucció pública en la darrera sessió que va celebrar va acordar donar un vot de gracias al Magnífich Ajuntament del Vendrell per l' acort pres y portat tot seguit á la práctica, de donar una gratificació als dos mestres de la mentada població per sa abnegació d' obrir classes gratuítament d' adults á la nit, ab lo qual conseguiren que molts treballadors poguessin aprendre de llegir, escriure y comptes.

L' Ajuntament del Vendrell, ab la gratificació aquesta, ha estimulat y encoratjat á la vegada als professors pera que aquelles classes subsisteixin sempre, y com la cultura en tot vehinat es font de riquesa, en últim resultat, la població es qui hi sortirá guanyant.

En l' últim regoneizement facultatiu efectuat al hospital militar de Barcelona han sigut declarats inútils los següents soldats naturals d' aquesta provincia:

Francisco Cardona Montes, de Tortosa y perteneixent al regiment d' Albuera; Victorià Güell Figuerolá, de Barbára y perteneixent al regiment de Navarra.

Han sigut també exceptuats d' l' servey los soldats Joseph Basset Llussó y Llorens Remá Sabanés, abbó del regiment de Luchena.

En una reunió que han celebrat los propietaris de Masroig s' ha acordat no vendre la brisa procedent de la extracció del rahim á cap dels comerciants de dit article establerts en la provincia, obligantse als que contravinguin l' acort á perdre la brisa de sa pertencencia.

Alguns propietaris l' han utilisat com adob en sas fincas.

A aquella localitat se paga 'l vi á 24 pessetas la carga y la mistela á 57'50 pessetas carga.

En lo poble de Belvis (Lleyda) ocoregué diumenge passat un cas que ha impresionat en gran manera á aquell vehinat y que demostra lo molt que deuen examinarsé 'ls rovellons evans de menjársels.

La esposa y tres fills petits del vehí de dit poble Joseph Mola, menjaren en la tarde del referit dia un guisat de caragols ab rovellons que suposa eran venenosos, puig al cap de poch temps d' haverlos ingerit s' inflaren tots, sentint profón malestar, tant, que morí aquella mateixa nit lo menor dels noyets, que comptava dos anys d' edat. La mare y 'ls dos fills restants, de 5 y 7 anys, se trobavan lo dilluns en estat gravíssim.

S' ha declarat desert lo concurs pera provehir la cátedra de Física y Química que 's troba vacant en l' Institut de Mahó.

Segons datos oficials, la evacuació de Cuba terminará lo primer de Janer y á primers del mateix mes cessará la soberania espanyola en aquella Antilla.

Per via de Malta ha contestat lo general Roca, president de la República Argentina, ab lo següent cablegrama al missatge de felicitació que li ha dirigit lo Foment del Treball Nacional: «Calvari, Consulat general Argentina.—Barcelona.—Agraheixo saludo retribuítlo cordialment.—Roca.»

S' ha fundat á Barcelona una Junta de senyores pera 'l Patronat de la Obra del Catecisme francés, qual objecte es donar als joves compatriotas una sólida instrucció religiosa y preparantlos pera celebrar la primera Comunió. Aquesta Obra no es d' ara: fa molts anys que está fundada y prospera en grans ciutats de Fransa, y á París y á Lyó principalment. Pera atendre als gastos de dita Obra, se considerarán com associadas á la Junta á las personas que vulguin suscriures per una pesseta cada mes.

Dinhen de Berlín que la associació protestant anomenada de «Gustavo Adolfo» ha posat á disposició del Emperador la suma de 30.000 marchs pera la construcció d' una segona iglesia evangélica á Jerusalem.

L' emperador escullirá l' emplacament y colgará la primera pedra avans de sortir de Palestina.

A Artajona (Navarra) s' ha desenrotllat ab tal intensitat la filoxera, que ha destruhit per complet las vinyas.

Un incendi ha destruhit á Daroca (Saragossa), una fábrica de teixits de llanas.

Las pérduas se calculan en més de 84.000 pessetas. Lo sinistre fou casual.

En la darrera sessió celebrada per la Academia y Laboratori de Ciencias Médicas de Barcelona lo Dr. D. Antoni Raventós esplicá un notable cas clínich fent una acabada exposició del mateix en la nostra llengua catalana. Aquest fet que, com ja saben nostres lectors, tingué un precedent no fa gayre en la mateixa Corporació, proba que 'l catalá te ja carta de naturalesa en la exposició de materias científicas y 'ns complavém en ferho constar perque d' ell ne prenguin nota 'ls amichs y 'ls detractors de la nostra llengua.

A Santa Coloma de Farnés dimecrés hi va pedregar molt, fins al punt de que á terra hi va quedar un gruix de pedra de dos pams.

Lo recaudat en la Administració de Consums en lo diá d' ahir per diferents especies puja la quantitat de pessetas 970'10.

Ahir al vespre a las nou, en lo Centre Excursionista de Catalunya 'l senyor don Ramón N. Comas llegí son treball titulat: «Una excursió desde 'l carrer de l'Avellana a la torre del Seny de las horas de la Catedral.»

De Barcelona ha sortit para París omissió per lo Foment del Treball Nacional lo secretari del mateix don Frederich Rahola, ab objecte d'aportar datos y antecedents als individuos de la Comissió encarregada de firmar lo tractat de pau ab los Estats Units. Aob. dit comés lo senyor Rahola passará a Italia a fi de estudiar los adelantos de las industrias auxiliars de aquell país y la manera com ha tograt escroixer l'exportació sos productes. Durant l'ausencia del senyor Rahola, s'encarregará de la secretaría del Foment lo vice-secretari general del mateix don Manel Creus y Esther.

Industria que mora.—La industria del marfil está cridada a desaparixer, com la forma poética.

Referix Emili Gautier, en *Le Figaro*, que anyalment moran molt aprop de 40 mil elefants; y d'aquest fet dedueix que, de continuar així las cosas, no tardarém molt en presenciar la desaparició de la especie.

En una carta dirigida recentment al *South Africa*, per Mr. Lacy, cita aquest los noms de trenta cassadors, cada un dels quals te sobre sa conciencia de 8 a 50 dotzenas d'elefanticidis.

Un tal Hartley, que es—per lo vist—lo millor dels trenta, ha arribat a fer la friolera de 600 víctimas; altre, Graen, no haurá mort menos de 500 elefants.

Son per lo tant, atinadíssims los temors d'en Emili Gautier, si s'té en compte que la femella del elefant emplea de 18 a 20 mesos en la gestió de sos fills; que no s' dona 'l cas d'alumbraments múltiples; y que 'l roro necessita, per lo menys, quinze anys para arribar a la edat adulta, com digué l'altre.

Segons los documents comercials més escrupulosos, pot evaluarse en 800.000 kilógrams la cantitat de marfil importada anyalment en los mercats europeus.

Si s' calcula en 10 kilógrams lo pes mitj de cada «colmillo», lo total representa 80.000, ó sia 40.000 elefants morts, ja que raríssimas vegadas s' extreu lo marfil dels animals vius.

Dintre de poch no hi ha trompas ni en los orquestas teatrals....

Secció oficial

Registre civil

del dia 20 d' Octubre de 1898

Naixements

Cap.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Cerme Fort Estivill, 55 anys, Manicomi.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Santa María Salomé.

Parroquia de Sant Francesch

Demá a dos cuarts de vuyt tindrà lloch la comunió general en Ntra. Sra. dels Dolors, y per la tarde a las cinch lo Rosari y funció mensual dels Dolors.

Sant de demá.—Sant Pere Pascual.

Secció comercial

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	57'47	Aduanas	90'75
Exterior	63'60	Norts	
Amortizable		Fransas	26'65
Cubas 1896	71'75		
Cubas 1890	53'75	Obs. 6 0/0 Fransa	81'75
Exterior París	42'25	Id. 3 0/0	41'62

GIROS

París	52'	Londres	38'50
-------	-----	---------	-------

Ordres de Bolsa para Barcelona, Madrid y París.— Compra y venda al comptat de tota classe de valors.—Descompte de coupons.—Compra de monedas d' or y billetes de tots los paissos.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del día d' ahir.

Interior	57'48	Cubas del 86	71'87
Exterior		Cubas del 90	52'62
Colonial		Aduanas	90'75
Norts		Ob. 5 0/0 Almansa	
Fransas	26'65	Id. 3 0/0 Fransa	41'62
Filipinas	82'		

PARIS

Exterior	42'15	Norts	
----------	-------	-------	--

GIROS

París	52'	Londres	38'60
-------	-----	---------	-------

Se reben ordres para operaciones de Bolsa. Compra y venta al comptat de tota classe de valors cotisables en Bolsa. Descompte de coupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

Gambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Llauredó Prats, D. Joan Vallés Vallduví y D. Francisco Prius Demestre.

Londres	a 90 dias fetxa.
	> a 8 dias vista.
París	a 8 dias
Marsella	a 8 dias

VALORS LOCALS

	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Plas.	Plas.	
Gas Reusense.	710	750	
Industrial Farinera		500	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	450	500	
Manufacturera de Algodón		100	
Compañía Reusense de Tranvías			
Compañía Reusense de Tranvías privilegiadas de cinch per 100		200	

Moviment del Port de Tarragona

Entradas del dia 19

De Glasgow y Barcelona en 12 dias v. Rivera, de 501 ts., ab tranzit, consignat als senyors Mac-Andrews y C.^a.

Despatzadas

Pera Glasgow y esc. v. Rivera, ab efectes.

Anuncis particulars

Pregunta

—Quinas son a la hora actual las opiniones y preocupacions de la jove generació?

Senyors.—La de portar camisa de «Cheviot Inglés».

Senyoras.—De tenir un vestit de «Cheviot Inglés» dels de la casa PORTA.

No comprar cap corbata para caballer sens avans veure l' inmens surtit de la casa PORTA.—500 a elegir a ptas. 1'25 una.

ESCORIAS THOMAS.

Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse a casa Gambús, carrer de Vilá Bou) 12.

ESCOLA MERCANTIL

DIRIGIDA PER

Don Salvador Sotorra Barrera

Mestre superior y Contador de fondos provincials y municipals Carrer del Hospital, 5, principal.—Reus.

En aquesta escola, dedicada especialment a la ensenyansa práctica mercantil, poden los alumnos, en breu temps,

Primer. REFORMAR sa defectuosa escriptura transformantla en hermosa lletra inglesa, rápida y comercial.

Segon. Apendre, baix un procediment práctic, la TENDURIA DE LLIBRES para poguer desempeñar ab scert lo delicat càrrech de Tenedor DE LLIBRES.

Tercer. Cursar los idiomas FRANCÉS, INGLÉS y ALEMANY.

Quart. Fer un estudi de CÁLCULS MERCANTILS ab operaciones de BANCA y BOLSA.

Quint. Practicar la ORTOGRAFIA castellana y la CORRESPONDENCIA MERCANTIL.

Sisé. Práctica de DOCUMENTACIÓ COMERCIAL.

Nota.—S' organisa y s' porta la comptabilitat de cases de comers en sos propis escriptoris, y s' resolen onasultas sobre organizació de comptabilitats especials.

¿Qué es hernia?

La hernia, terme facultatiu que significa lo que vulgament s' anomena quebradura, quibranca, relaxació (frenca), es la separació dels teixits que forman la paret del ventre, per quina obertura surten los intestins.

¿Cóm se coneix?

Per la excrecencia, (bulto), més ó menos tou ó més ó menos gros que apareix estant dret y desapareix las més de las vegadas tirantse al lliit.

¿Quinas son sas consecuencias?

La persona que sofreix aquesta dolencia orgánica, que apareix moltes vegadas insensiblement y per relaxació natural dels teixits, ó be a consecuencia d' un esfors voluntari ó involuntari, com es lo tossir ó estornudar, está exposat contínuament a una mort horrible; per aixó basta una mala digestió, ó una petita inflamació en la vora de l' anella ú obertura que deix passar l' intestí para efectuar-se la estrangulació del mateix

Consequencia de lo dit es lo creure que que se volcar-matost mentres tingui 'l nom de braguer ja las suficient para aliviar sa dolencia, qua nno es aixís, sino que es precis que 'l braguer sia aplicat en cada cas, per personas coneixedoras de son mecanisme, y no per mans inexpertas, que colocan braguers al atzar, com si operació tan delicada fos la cosa més senzilla.

Braguerets de cautchou, ab resort para la prompta curació dels tendres infants.

Tirants Omoplátics para evitar lo carregament d' espatllas.

Faixas hipogástricas para corretgir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

irurgí especialista en lo tractament de las hernias, ab clarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

PERA 'LS MORTS

Riquíssim y variat assortit de coronas, flors artificials, rams, pensaments y demás adernos propis para nitxos, panteons y sepulturas y arreglo dels propis objectes que s' trobin fets malbé.

Ultima novetat y molt de gust a preus limitadíssims.

Se trobará en lo domicili de las germanas

RIPOLL

Carrer de S. Joan, 18, 2.^{on} Reus.

TELEGRAMAS

Madrid 21.

Sens perjudici de la conferencia celebrada ahir nit entre 'l ministre de la Gobernació y 'l de la Guerra, avuy se celebrará Consell de ministres para ocupar-se de lo d' ahir.

«La Correspondencia» publica un suelto oficiós dihent que 'l fet d' haverse dirigit forts atachs a la censura de la premsa que exerceix la Capitanía general de Castella de no haverse presentat la fulla a la censura y contenir dita fulla un article que havia sigut borrat per la censura, donará motius a una sumaria de la autoritat militar.

—Com se creya, ha sigut ordenada la suspensió de «El Nacional» per lo de la fulla extraordinaria.

—Cumplint ordres trasmesas de Madrid, en moltes capitals de provincia s' ha ordenat una forta persecució contra 'l joch.

A Valencia s' prepará un colp; pero 'ls jugadors no foren haguts.

—La premsa de Cádiz protesta contra las acusacions que s' han dirigit a aquella capital.

—Un ministre no extranya que s' necessiti més diner a Cuba, perque 'ls quinze mil movilizats que s' han licenciat no constituheixen més que una part de las sis divisions que teniam organizadas a la Gran Antilla. Nostre exércit sumava trescents mil homes y 'l peninsular no arribava a doscents mil.

—A Soris s' he fet una manifestació para l' indult del reo de Agreds. Se tracta d' un imbécil y s' creu que no será executat.

—«El Imparcial» s' ocupa del crim comés a Vallecas, del que resultá una nena morta y tres de feridas. Se detingué a un dels autors dels disparos. Lo fet no s' presenta clar.

Se guarda reserva sobre 'l mateix.

Imp. de C. Ferrande.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y 3.ª.
8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y diptes, (per Villanova)
12:11 t. mercancias, segunda y tercera.
1:57 t. correo (per Villanova.)

De Barcelona á Reus

5:25 m. (per Vilafranca)
9:46 m. (per Villanova)
1:58 t. per id.
7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes)

De Reus á Mora

9:33 m.—1:04 t.—3:40 t.—7:19 y 9:57 nit.

De Mora á Reus

4:21 m.—8:00 m.—12:05 t.—6:04 t.—7:36 n.

De Reus á Tarragona

8:30 m.—9:47 m.—2:1 t.—7:04 t.

De Tarragona á Reus

7:30 m.—12:25 t.—4:30 t.—8:20 n.

De Reus á Lleyda

8:40 m.—5:23 t.

De Lleyda á Reus

5:50 m.—3:50 t.

De Reus á Vimbodí
1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª
De Vimbodí á Reus
9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.
De Tarragona á Valencia
9:30 m. y 11:30 n.
De Valencia á Taragona
11:4 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d'arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS
De Tarragona, 8:30 m.
De id. per Sant Vicens, 1:30 t.
De Barcelona (per Tarragona) 8:30 m.
De id. directe 10:45 m.
De id. id. 1:30 t.
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7:30 t.
De Madrid y Zaragoza 2:30 n.
De Lleyda y Huesca 7:30 n.
De Lleyda y Huesca 9:00 m.
Dels pobles servits per peatons

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5:00 m.
Pera id. á las 2:00 t.
Pera id. y extranjero, per Tarragona, 7 tarde
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
Pera Tarragona, per Sant Vicens, á las 5 m.
Pera Tarragona, Valencia, Murcia y Andalusia, 7 nit.

Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y astineas á las 8:00 m.
Pera Madrid, Aragón, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 4:4 t.
Los pobles servits per peatons á las 11:30 m.

Nota.—Deu tenirse present que tots los barcos que portan tropas de refors á las Antillas y Filipinas, portan també correu.

HORAS DE DESPAIG

Certificats de deu á onze matí y de 5:30 á 6:30 tarde
Valors declarats y objectes assegurats de deu á onze matí y de 5:30 á 6 tarde.
Apartats de 9:30 á 14:30 matí y de 3 á 3:30 tarde y de 7:30 á 8 nit.

Llista de Correus de deu á 11:30 matí y de 3 á 3:30 t.

Reclamacions de deu á detze matí.

Nota.—Entrega de valors las mateixas horas de despaig.

SERVEY DE BUSSONS

Los dels Estanchs se recullen á las 12 del matí 6 de la tarde y 9 de la nit, lo de la Administració 5 minuts avans de la sortida de las expedicions y 15 de las Estacions á la arribada dels trens correus.

Los impresos, mostrars, periódichs, papers, de negociis y medicaments deuen entregarse á má en la Administració.

SERVEY DE LA CARTERIA

Los Carters surten á distribuir la correspondencia á las 9 y 11:30 del matí—3 de la tarde y 8 de la nit.

Reus á primer d'Octubre de 1898.—L' Administrador, Luci Reso.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS SALES DE STASSFURT

COM ADOB FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

Sindicat de ventas de STASSFURT.

Lo més económic, lo més efíca, lo mes durader

baix garantia del

NITRAT DE SOSA

ADOBA ZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EFECTES, RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Octubre de 1898

Línea directa pera l' Rio de la Plata

Sortirá de Barcelona directament, pera Montevideo y Buenos Aires los magnífichs y rápidos vapors francesos

lo dia de Octubre lo vapor "Aquitaine"
lo dia 21 de "Italie"

LINEA PERA L' BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo dia 26 de Octubre pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires lo grandíós y acreditat vapor francés

LES ALPES

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plaça de Palacio.—Barcelona.

Soció comercial

J. Marescau

Representant: JOAQUIM SOCIAT

Table with 2 columns: Location/Service and Amount/Price. Includes entries like 'Paris', 'Extérieur', 'Amortizable', 'Gubns 1898', 'Gubns 1899', 'Gubns 1890'.